

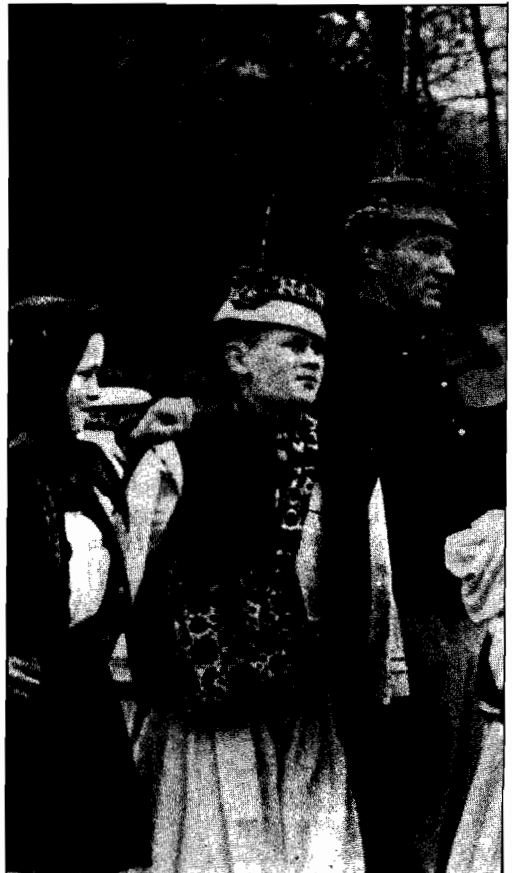
Români din toate țările, uniți-vă în cuget și simțiri
Octombrie 1982. Anul XI. Nr. 124.

EUROPA SINEAMUL ROMANESC

FOAIA MISCARII ROMÂNE PENTRU UNITATEA EUROPEI

TRANSILVANIA E ROMÂNEASCĂ «de când e lumea lume»

Transilvania nu a fost alcătuită numai din sate, a avut orașele și cetățile ei, care s-au ridicat pe temeliile ori în preajmă caștelor romane, sau a renumitelor cetăți dacice. Dar dacă nu ar fi fost satele acestea ale ei - dacă nu ar fi fost Cioara lui Sofronie și a lui David Prodan, dacă nu ar fi existat Rășinariii lui Goga și Hordoul lui Coșbuc, dacă nu ar fi fost Albacu lui Horea și Vidra lui Avram Iancu, dacă nu ar fi existat Maieru lui Rebreanu și Lancrămu lui Blaga, dacă nu ar fi existat Bințiinții lui Vlaicu și Siseștii lui Vasile Lucaci, dacă nu ar fi existat Șumuleu lui Ioan Caianu și Măgouju lui Pinteș, dacă nu ar fi existat Săliștea și Sâmbăta, și Ciugudul, și Oarda, și Daia Română, și Cenadele, și Pâclișea, și cealaltă Săliște din Bihor, dacă nu ar fi existat Topa și Ogra, Cârța și Săcele, Vaidenii și Craiva, Borința și Ariniș, Cricăul și Mihalțul, Teaca și Rohia, Cuhea și Bârgaiele Bistriței, Ipul și Hideaga, Apșa și Moisei, nu ar fi fost și nu ar mai fi existat nici o dăinuire, permanența noastră, despre care pe drept și cu temei am vorbit și vorbim, s-ar fi spulberat în vânt, ar fi fost nimicite de invazii, dacă nu ar fi existat această vatră - satul - care a trăit și a dăinuit, la rându-i, prin țăran, datorită țăranului, datorită celui ce a luat-o de la capăt după fiecare invazie, după fiecare val de represalii, după fiecare năpastă. Pentru că așa s-a

întâmplat de fiecare dată - un om a luat totul de la capăt, cu răbdare și cu încredere, a ridicat casă nouă din pământul pe care îl știa bine, de mic a bătătorit potecă peste culme, a ieșit mai spre luncă, dacă vremea era prielnică, a semănat unde culeseseră păsările cerului

Iar omul acesta a fost țăran, adică stâlp de țară și făuritor de lume, plămăditor de datini și păstrător de obiceiuri, muncitor de rând dar și domn al gândului înaripat și profund, cunoscător ca nimeni altul al tainelor naturii și al frumuseții firii omenești. La început, el a fost Dac, după aceea fost Roman, iar mai apoi a fost Român, într-o continuitate firească, pe care cercetările arheologice și lingvistice o vor lumina din noi și noi unghiuri fără a reuși vreodată să o limpezească pe deplin. Și asta nu pentru că ea - această continuitate indubitabilă - ar ține de mister sau de miracol, ci pentru că e atât de reală și de firească, atât de legată de locurile acestea, încât aproape că nu mai are nevoie de argumentări, intrând în ordinea firească a lucrurilor esențiale și definitorii, care fac parte intrinsecă din felul de a fi al unui întreg popor. Nu are rost, de pildă, să dovedești că Murășul e Murăș și că e unul și același rîu de la izvoare și până la vărsarea lui în Tisa și că a purtat și poartă, de peste două mii de ani, același nume. Nu are rost, de asemenea, să dovedești că Oltul e Olt, Someșul e Someș, Arieșul e Arieș, Ampoiul e Ampoi, Crișurile sunt Crișuri, așa cum Munții Carpați sunt Carpați, de la începuturi, nefiind aduși de nimeni, din alte părți, existând și dăinuind aicea «de când e lumea lume».

De fapt, așa «își argumentau» ai noștri dăinuirea, spunând, în chipul cel mai firesc, că ei sunt «aicea de când e lumea lume». Dar asta, mi se va spune, sunt argumente sentimentale, sunt simple exaltări poetice, iar eu voi răspunde, știind bine de tot în ce împrejurări vorbesc, ținând cont de faptul că există și lucrez într-o țară în cadrul căreia naționalitățile au drepturi egale - că frăția spre care am tins și tindem nu se poate realiza cu adevărat decât dacă sunt recunoscute cu adevărat (nu de formă, așadar, nu din simplă politețe conjuncturală) câteva date reale și esențiale, dăinuirea și continuitatea noastră, ponderea majoritară permanentă a Românilor din Transilvania și caracterul ireversibil al marii noastre Uniri, intrând firesc în rândul acestor date.

Oricare încălcare a adevărului acestuia incontestabil, orice escamotare a datelor acestora esențiale, orice subminare a lor va naște, în noile condiții, noi forme de iredentism, iar iredentismul, oricât ar fi el de subtil și de perfid, nu poate naște altceva decât derută și mânie, va duce lucrurile înapoi, spre vechile zăzanii, va da apă la moara imperialismului, dăunând interesele naționale ale Românilor și ale tuturor celor ce trăiesc și muncesc împreună cu ei, în aceeași țară liberă și mândră, care pe drept s-a numit și se numește România, din trupul căreia nu poate fi smulsă nici o parte, nici un ținut, fără a se produce o rănire adâncă și de neuitat, o sângerare profundă și îndelung cutremurătoare, cum s-a întâmplat în anul 1940, cum s-a întâmplat de multe ori și înaintea asta, cum nu trebuie să se mai întâmple niciodată.

Transilvania a fost întotdeauna, ca într-o predestinare, locul unor aspre și hotărâtoare confruntări, al unor afirmări acerbe, sociale dar și naționale, fiind totodată loc al înfrățirii, un ținut în care au venit sau au fost aduse, prin colonizare, alte nații - Maghiarii, Germanii, Secuții - împreună cu care noi, Românii, am dorit să trăim în bună și folositoare înțelegere, mânia noastră aprinzându-se doar atunci când erau călcate în picioare vechile noastre drepturi, când se atenta la ființa noastră, când se dorea să nu mai fim, să ne volatilizăm, să pierim în favoarea altora.

Scopul colonizărilor nu viza, de fapt, numai Transilvania, viza întreaga Țară, avea în vedere producerea unei dispersări, spargerea unei unități mai mult decât evidente. Din cauza asta s-au făcut colonizările în anumite «puncte vitale» - în zona Sibiului, în zona Bistriței, în țara Bârsei - ca să se frângă sprijinul principal al poporului român, să i se ia legătura cu Munții Carpați, să se întrerupă astfel comunicarea firească dintre frați, fiindcă pe amândouă părțile munților acestora falnici, în bazinul dunărean, în luncile Prutului, pe Olt și pe Murăș, pe Cerna și pe Crișuri, locuia din vremuri străvechi unul și același popor. Se aveau în vedere, bineînțeles, impunerea și întărirea unor hotare expansioniste, scopul principal fiind îndreptat totuși înspre «dezagregare», înspre nimicire, așa cum alte măsuri ulterioare au convers către aceleași țeluri subminatorii, indiferent

de metodele cu ajutorul cărora au fost puse în practică, «pașnice» sau «violente».

Politica religioasă a opresorilor, indiferent unde își aveau ei sediile, la Budapesta sau la Viena, viza aceleași obiective - ruperea Românilor din Transilvania de frații lor din celelalte ținuturi românești, deznaționalizarea lor prin convertire, prin desfacerea de Biserica ortodoxă, una și aceeași în toate provinciile românești. De aceea a fost socotită schismatică religia noastră, de aceea a fost scoasă în afara legii, de aceea a fost boicotată mereu limba noastră, ca să fie spartă orice unitate de gând și de suflet, insistența cu care s-a lucrat în această direcție, îndârjirea și cruzimea care au fost puse în balanță fiind, într-un fel, dovezile cele mai certe ale persistenței acestei unități.

Dacă această unitate nu ar fi existat cu mult înainte de pătrunderea Ungurilor în Transilvania, cu mult înainte de colonizarea Secuilor și a Sașilor, acțiunile amintite, și altele, de aceeași factură, ar fi dus foarte repede și foarte ușor la o «schimbare la față» a locurilor acestora, ceea ce nu s-a întâmplat, după cum bine se știe.

A existat, e adevărat, un rezultat, dar rezultatul acesta a fost pozitiv și salvator pentru noi, pentru Români, nu pentru cei ce vroiau cu orice preț să ne nimicească, să poată stăpâni în voie văile mănoase ale Transilvaniei și ale Țării. Așa s-a format, de fapt, temperamentul Românului de aici, din Transilvania, care e puțin mai altfel, mai colțuros și mai dur, fără a se deosebi însă de temperamentul fundamental românesc, cum au crezut unii, cum mai cred și acum cei ce ar vrea ca Transilvania să devină din nou posesiune străină, iar populația băștinașă și majoritară de aici, adică noi, Românii, să fie supusă aceluiași hărțuiei, aceluiași supralicitării, aceluiași politici de deznaționalizare, împotriva căreia a fost nevoită să lupte, din greu, o mie de ani. Pentru că și acesta a fost și este unul din aspectele caracteristice ale istoriei acestor locuri, ocuparea lor nefiind deplină și definitivă niciodată, de la începuturi și până la Unirea din 1918, care a fost săvârșită de întreaga suflare românească din Transilvania, a fost, cum pe drept s-a spus, opera întregului popor român.

Mereu au existat confruntări și

înfruntări, răscoalele și luptele de care știm, pe care le-a reținut istoria, fiind, într-un fel, momentele de vârf ale acestei lupte crâncene și îndelungi, care nu putea fi dusă decât de către un popor care simțea și știa că locul pe care l-a înflorit și l-a luminat cu munca lui și cu gândul lui de mai bine nu poate și nu trebuie să fie părăsit. Au fost mereu confruntări și înfruntări, deoarece au existat mereu agresori și agresiuni, deoarece Românii li s-a luat mereu câte ceva. Au existat, bineînțeles, și oaze de liniște de-a lungul acestui mileniu, de-a lungul acestei lupte dârze și îndârjite, și întemeiată, a existat și s-a consolidat la timp, în straturile de jos ale societății, o unitate socială firească, între țărani, mai întâi, între muncitori mai apoi, iar noi trebuie să reținem din trecut acești germeni pozitivi, trebuie să reținem și să dezvoltăm tot ce-i bun și-i frumos - omenia pe care ne-au lăsat-o străbunii, toleranța și deschiderea spre lume, încrederea în dreptate și în cinste, dorința de a trăi în pace și bună înțelegere cu toate popoarele din lume.

În același timp însă, noi nu trebuie să uităm - dacă uităm suntem pierduți - că orice gând bun și frumos, orice sentiment nobil, al unui om față de alt om, al unui popor față de alt popor, cade în gol și se risipește în pustiu, dacă nu primește, prin reciprocitate, răspunsul cel mai potrivit. Nu trebuie să uităm că au existat și există tendințe revizioniste, în ce privește Transilvania, iredentismul scoțând din când în când capul, aicea, pe aproape, sau mai pe departe, pe afară, vorbind de unitate și frăție, pe față, agitând pumnalul mișeliei pe la spate, folosindu-se, pe ascuns sau de-a dreptul, fără sfială, de orice refulare socială sau politică, transformându-le în portdrapel al scopurilor sale odioase, contrare mersului firesc al istoriei.

Situația de acum se aseamănă, într-un fel, cu toate deosebiri sociale și politice ale vremii de azi, cu situația de după cel dintâi război, de după 1930, mai ales, când s-au vânturat cam aceleași sloganuri absurde, când s-a arătat mereu cu degetul către Transilvania, fără de care Ungaria nu putea să fie «mare». Nici împreună cu Transilvania, însă, Ungaria nu a fost mare decât în aparență, prin opresiune, prin forță, greșind profund ori câte ori n-a recunoscut drepturile firești și reale ale Românilor - și ale altor popoare - subminându-și astfel pro-

priile sale interese, cum s-a întâmplat la 1848, cum s-a întâmplat în 1940, când a reușit să rupă Transilvania în două, cu prețul propriei sale independențe și libertăți.

Fără îndoială că regimul politic din Ungaria de astăzi este cu totul și cu totul altul, față de cel din trecut, Ungaria contemporană fiind o țară socialistă ca și România. Sună straniu, tocmai de aceea, să se rostească la un important forum care a avut loc în 1966, la Budapesta, asemenea vorbe: «Tratatul de la Trianon a fost un dictat imperialist care a dezmembrat Ungaria, acordând Transilvania României» aceeași idee, deloc dreaptă, mai mult decât neînțemeiată, fiind reluată apoi, de același vorbitor, care a spus, în cadrul Conferinței de la Helsinki: «În secolul nostru, după sacrificiile zadarnice din timpul primului război mondial, teritoriul Ungariei învinse s-a redus cu o treime din cât era...», referindu-se, de data aceasta, și la alte țări, nu numai la România, fără a spune însă că Ungaria - «Ungaria Mare» sau «Ungaria Milenară» - stăpânea la un moment dat teritorii străine ale căror populații - Români, Slovaci, Croați și Cehi - depășeau populația maghiară propriu-zisă, destrămarea din 1918 fiind inevitabilă. Fiindcă nu a fost vorba de o dezmembrare, făcută de cineva, din afară, ci de o dezmembrare venită din interior, dacă se poate spune astfel, Ungaria devenind abia după aceea, după destrămarea imperiului de care atârna, ceea ce era ea cu adevărat.

Atunci, în 1918, s-a sfârșit o alcătuire statală artificială, în cadrul căreia o minoritate națională domina prin forță, ducând, mai ales în ultima perioadă, o politică brutală de deznaționalizare, elementul nemaghiar din cadrul acestei alcătuirii statale fiind persecutat și hăituit, numai și numai pentru că vroia să-și vorbească limba proprie, vroia să-și păstreze ființa națională, nu împotriva Maghiarilor, al căror drept de a exista nu l-a contestat nimeni, niciodată, ci împotriva unor tendințe de dominare prin forță, care erau invers proporționale cu numărul și drepturile firești ale poporului maghiar, împotriva claselor stăpânitoare maghiare, împotriva feudalismului și reacționarismului unguresc.

De aceea sună straniu orice pretenție revizionistă maghiară, externă sau internă, pentru că istoria și-a spus cuvântul în această problemă complicată, dacă nu chiar tragică pentru că pretențiile acestea și

agitațiile șovine care le-au însoțit de-a lungul deceniilor trei și patru, au dus la anul 1940, au dus la crimele și la atrocitățile care au fost săvârșite în toamna aceluiași an, și după aceea, pe tot cuprinsul Transilvaniei de Nord, de la Ip la Treznea și în alte locuri, unde au fost schingiuiți și omorâți zeci și sute de oameni, ca în vremurile invaziilor barbare, dacă nu chiar mai rău, deoarece acum se lucra cu «mijloace moderne», se acționa în sensul unei «ideologii naționale», care își gășise sintetizarea cea mai adevărată, după cât se pare, în broșura Fără milă, scrisă de un oarecare Dăescu Csaba, scriitor de duzină, e adevărat, dar asta nu schimbă cu nimic configurația reală a lucrurilor, consecințele pe care le-a avut revanșa revizionistă.

În această broșură, care făcea parte dintr-un întreg sistem de propagandă rasistă, se spunea, prin glasul leventului Torday: «Eu nu aștept să vină răzbunarea. Nu aștept. Voi suprima pe fiecare valah ce-mi iese în cale. Pe fiecare îl voi suprima. Nu va fi îndurare. Voi aprinde noaptea satele valahe. Voi trece prin sabie toată populația, voi otrăvi fântânile și voi ucide până și copiii din leagăn. În germene voi distruge acest neam ticălos și hoț. Nu va fi pentru nimeni nici o îndurare. Nici pentru copiii din leagăn, nici pentru mama care va naște copilul. Voi suprima pe orice valah și atunci nu va mai fi în Ardeal decât o singură naționalitate, cea maghiară, nația mea. Voi face inofensivi pe viitorul Horea și Cloșca. Nu va fi milă...»

Toate acestea țin, e adevărat, de trecut, îngroparea lor în uitare fiind mai mult decât necesară. Dar asta nu se poate face, cu adevărat și pentru totdeauna, atâta timp cât lucrurile sunt zgândărite mereu, într-un anumit fel și dintr-o anumită parte, fără brutalitate, întrebuițându-se un limbaj mai «modern», adecvat epocii contemporane.

Nici atunci însă nu s-a ajuns deodată la Fără milă. Întâi s-a vorbit de «nedreptățirea Ungariei», prin Tratatul de la Trianon, fără a se spune nimic, nici măcar o vorbă, despre Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, prin care a vorbit un întreg popor, nu un om, nu un politician oarecare, bun sau foarte bun, ci un popor întreg de țărani și de muncitori, care nu mai vroiau să trăiască sub jugul opresiunii maghiare, vroiau să fie liberi, vroiau să se unească «cu Țara». Întâi au intrat și atunci în scenă publiciștii, mercenarii de rând sau de elită ai șovinismului, după aceea s-au perindat în

fața lumii, dezgropând teze defuncte, așa-zii istorici, care se străduiau să dovedească ceea ce nu fusese dovedit până atunci, ceea ce nu va putea fi dovedit niciodată - că Transilvania era pustie când au venit Maghiarii aicea, Românii venind mai apoi pe aceste locuri, nu se știe când, nu se știe cum, și pe unde, fiindcă nu există pe nicăieri, nici în folclorul lor, nici în poveștile lor, nici în cer și nici pe pământ, vreun semn cât de mic al acestei așa zise veniri.

În urma publiciștilor și a istoricilor, alături de ei, de fapt, dacă nu chiar în fruntea lor, au mers politicienii, reprezentanții celor mai reacționare cercuri, care erau în stare să se alieze cu oricine, doar-doar se vor întoarce la privilegiile pe care le avuseseră și le pierduseră, la castele și la marile lor latifundii. Iar după aceea, după ce a fost tăiat în două un ținut unitar din punct de vedere geografic și etnic, fiind din totdeauna preponderent românesc, au intrat în scenă, tropotind sinistru, «leventii» și «zdrențăroșii», care au împușcat și au tăiat, au spânzurat și au spintecat oameni - Români, bineînțeles, dar nu numai Români - au dat foc la case și la biserici, au răzuit numele românești de pe crucile din cimitire, au hăcuit cu baioneta femei gravide și au umblat cu copii de lapte în vârful baionetei, au prins oamenii la jug, în locul vitelor, și le-au tăiat altora limba și urechile, au dărâmat statui și au sfărâmat troițe, vrând să facă ceea ce nu reușiseră înaintașii lor întru ticăloșie într-o mie de ani de opresiune: să distrugă un popor milenar, pe care nu l-a putut distruge nimeni și nimic, nu pentru că ar fi mai pre sus de alte popoare - niciodată nu ne-am considerat ca atare noi, Românii - ci pentru că a crezut și crede cu tărie în steaua sa, pentru că n-a râvnit niciodată la ceea ce nu-i aparținea, pentru că nu și-a întemeiat dragostea față de meleagul natal pe ură și pe răjmășie, fiind, dimpotrivă, tolerant și îngăduitor, mult prea tolerant și mult prea îngăduitor, și de prea multe ori, multul acesta constituindu-se totuși într-o caracteristică, într-un semn distinct de tărie, într-o pecete de neșters, a unui anumit popor, care a fost și este legat pentru totdeauna, prin naștere și prin moarte, de un anumit loc, de un anumit ținut și de o Țară anume.

ION LĂNCRĂNAN

TITULESCU

DIPLOMAT EUROPEAN

S-au împlinit o sută de ani de la nașterea juristului diplomat, politic și dascăl Nicolae Titulescu (1882 - 1941) și cu această ocazie este drept să se pună în lumină diversele activități ale acestui român care a avut capacitatea să atragă atenția lumii întregi asupra României și a vocației sale în diplomația internațională.

Cu această ocazie aniversară, în cele ce urmează ne propunem să amintim activitatea sa politică și diplomatică desfășurată de Titulescu în perioada interbelică. Ea s-a situat pe linia tradițiilor progresiste ale democrației românești din epoca modernă, în fruntea căreia s-au situat exponenți de seamă ai poporului român, ca: Nicolae Bălcescu, Alexandru Ioan Cuza, Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri și alții.

Prin activitatea sa politică și diplomatică a slujit cu pasiune și fermitate interesele naționale ale poporului român, militând neobosit pentru respectarea suveranității și independenței României, integrității sale teritoriale, egalității în drepturi cu toate statele.

Numele său este legat de apărarea și promovarea drepturilor inalienabile și a intereselor României Mari, prin recunoașterea frontierelor statului național unitar român prin tratate de pace, reglementarea datoriilor și a reparațiilor de război, respingerea pretențiilor optanților unguri - dezbătute în fața diferitelor instanțe internaționale, inclusiv la Societatea Națiunilor, din 1922 până în 1930 -, lărgirea cadrului relațiilor politico-diplomatice și consulare ale României, consolidarea sistemului de alianțe defensive și participarea României la structuri regionale de securitate menite să aere statu-quo-ul teritorial, negocierile internaționale privind adoptarea de măsuri pentru limitarea armamentelor în Europa, recunoașterea și exercitarea drepturilor suverane în organizarea și controlul navigației pe Dunăre, adoptarea de măsuri internaționale de condamnare a agresiunilor unor state în Asia, Africa și Europa.

Convins că «bunul cel mai prețios al unei țări este pacea prelungită, care singură îngăduie să se aducă civilizației generale binefacerile creatoare ale geniului național», Nicolae Titulescu a acționat neobosit pentru bararea prin măsuri de securitate colectivă a tendințelor revanșiste, revizioniste ale statelor fasciste. Din cauza pericolului cauzat de instaurarea hitlerismului la putere în Germania, apar preocupări justificate, care determină semnarea, de către N. Titulescu, în numele României, împreună cu reprezentanții Cehoslovaciei și Jugo-Slaviei, a Pactului de organizare a Micii Înțelegeri, la Geneva, în ziua de 16 februarie 1933, și la 9 februarie 1934, la Atena, cu cei ai Greciei, Turciei și Jugo-Slaviei, a Pactului Înțelegerii Balcanice. Sunt grupări defensive, antirevizioniste, chemate să contribuie la organizarea securității în respectiva zonă europeană, la dezvoltarea colaborării în Balcani, la garantarea integrității teritoriale a statelor semnatare.

Din rațiuni asemănătoare și în dorința de a lărgi colaborarea și buna vecinătate cu statele limitrofe, la 3 și 4 iulie 1933, diplomatul român semnează, la Londra, Convențiile de definire a agresiunii, iar la 15 septembrie 1934 semnează, în calitate de ministru al Afacerilor externe al României, împreună cu reprezentanții a treizeci de state, scrisoarea prin care Urss este invitată să intre în Societatea Națiunilor.

Sintetizând magistral opțiunea sa politică în domeniul relațiilor internaționale și al raporturilor interstatale, șeful diplomației românești declara la 11 iunie 1936, în discursul rostit la deschiderea Conferinței presei balcanice: «Vrem prietenia tuturor popoarelor fără deosebire, a Franței, a Marii Britanii, a Italiei, a Germaniei și a Urss. Dar, în schimb, nu vom renunța niciodată în favoarea niciuneia și nici chiar în favoarea tuturor marilor puteri împreună, la principiul egalității statelor, adică la dreptul suveran de a dispune fiecare de soarta noastră și de a nu primi niciodată o hotărâre

care să ne privească la care noi nu am fi conșimțit».

Nicolae Titulescu s-a situat în rândul oamenilor politici care au luat atitudine împotriva subordonării României față de Germania nazistă. El a denunțat ferm încălcarea zonei demilitarizate renane, în martie 1936, de către Germania hitleristă, a condamnat intervenția Germaniei hitleriene și a Italiei mussoliniene în războiul civil din Spania, rezervându-și, în numele guvernului român, dreptul și posibilitatea acordării de ajutor guvernului republican, a condamnat categoric agresiunea, în numeroase manifestări publice, fie la tribuna Societății Națiunilor, fie în cuvântări și conferințe particulare și a intervenit pentru aplanarea disensiunilor, cum a fost conflictul dintre Peru și Chile, cunoscut sub numele de chestiunea Tacna-Arica, cel dintre Bolivia și Paraguay, cunoscut sub numele de Chaco și cel dintre Urss și Uruguay, în 1936.

Nicolae Titulescu s-a afirmat ca unul dintre campionii apărării și promovării principiilor integrității teritoriale și neamestecului în treburile interne. «Noi suntem dornici de pace. Dar știm că pacea reală își are izvorul în încredere și încrederea își are izvorul său în stabilitate. Prima stabilitate pe care un stat o caută, nu în interesul său egoist, ci în interesul general, este stabilirea frontierelor sale». El a afirmat și susținut cu tărie necesitatea respectării principiului neamestecului în politica externă și internă a statelor. «Nu dau dreptul nimănui din afară să se amestece în treburile noastre lăuntrice. Cer, dimpotrivă, ca obiectivele politicii noastre interne să fie pur românești. Cu această concepție și în acest spirit am condus politica externă a Țării și afirm că i-am asigurat o independență cu privire la înfrîngerile din afară, care n-a fost niciodată depășită în trecut. Dar, tocmai pentru că vreau ca Românul să fie stăpân la el acasă, doresc să găsească el singur, în plină suveranitate, normele cele mai bune pentru păstrarea unității noastre naționale».

El a militat energic pentru eradicarea forței și amenințării cu forța în practica relațiilor internaționale, afirmând prioritatea dreptului asupra forței.

Nicolae Titulescu a afirmat capacitatea statelor de a soluționa prin mijloace pașnice, politice, toate diferendele și litigiile dintre ele, acționând deopotrivă pentru crearea instrumentelor și procedurilor care să permită

aplicarea și funcționarea acestui principiu. «Afirm, deopotrivă, că nu există conflict posibil, că nu există conflict pe care ni l-am putea închipui, nici actual, nici viitor, că nu există nici măcar un conflict latent sau declarat, care să nu-și găsească judecătorul în virtutea unei legi internaționale, acceptată și pusă în practică de către imensa majoritate a statelor. Acest judecător este Societatea Națiunilor».

Deși îndepărtat de la conducerea politicii externe românești, fără posibilitatea de a mai exercita vreo înfrîngere directă asupra diplomației românești și internaționale, Nicolae Titulescu a continuat - prin conferințe publice, interviuri, declarații, convorbiri cu diverse personalități politice - să-și facă auzit glasul în apărarea păcii și colaborării internaționale, demascând cu toată vigoarea revizionismul și mișcările extremiste de stânga sau de dreapta, pericolul de război.

Opera sa politică și diplomatică, concepția sa profund umanistă asupra relațiilor internaționale și activitatea sa pentru intronarea legalității și eticii în raporturile interstatale, s-au bucurat de largi și elogioase recunoașteri și aprecieri. Numeroși oameni politici, diplomați, juriști, economiști, universitari, ziariști, societăți academice, instituții și foruri culturale, naționale și internaționale, au dat o înaltă și călduroasă apreciere personalității și operei lui Nicolae Titulescu, revelându-i cultura enciclopedică, uimitoarele cunoștințe juridice, logica exemplară, intuiția adânc pătrunzătoare, înțelepciunea și realismul judecăților și actelor sale politice, credința și fermitatea cu care își apăra și promova punctul de vedere, interesele țării sale, idealurile generale ale umanității.

Opera lui Titulescu cuprinde judecăți de mare profunzime și de stringentă actualitate, care îl definesc ca mare diplomat european, clarvăzător, capabil să găsească soluții pentru rezolvarea problemelor din viața internațională, pentru apărarea păcii și realizarea securității, idealuri cărora și-a consacrat întreaga sa carieră, întreaga sa viață.

T. V. BĂDESCU

VI.
ROOSEVELT OFERĂ EUROPA DE RĂSĂRIT
LUI STALIN,
ÎNCĂ DIN 1943

Extras pentru Europa și Neamul Românesc din noua carte a D-lui Nicolae Băciu, fost avocat în Baroul de București, ce va apărea în curând, în limba română. Bazându-se, în mare parte, pe documente ultra-secrete din timpul războiului, declassificate după 30 sau 35 de ani, autorul răspunde cu lux de amănunte și mare curaj la chinuitoarele întrebări - De către cine, unde, cum și când a fost România vândută Rușilor?

Sunt încă mulți naivi printre Români, ca și printre străini, ce mai vorbesc de «reaua credință a Rușilor», de călcarea acordurilor de la Yalta de către ei, de abuzul armatelor lor în comunizarea Europei de Răsărit sau de eforturile lui Churchill de a bara drumul Rușilor în Europa și de «debarcări în Balcani» în acest scop. Pentru cei ce mai cred în aceste povești, voi reproduce, mai întâi, un document senzațional, din care se vede cum Roosevelt personal a dat lui Stalin mână liberă în răsăritul Europei încă din 20 februarie 1943.

E vorba de o scrisoare ultrasecretă a președintelui, cu antetul Casei Albe, adresată lui Zabrusky și Weiss, ambii personalități de primă mână a mișcării sioniste, care se duceau să-l vadă pe Stalin la Moscova. Această scrisoare a căzut în mâna generalului Franco și a fost utilizată de ministrul său de externe, generalul Jordana, în faimosul discurs de la Barcelona, din aprilie 1943. Era un strigăt desnădăjduit contra promisiunii lui Roosevelt ce permitea comunizarea Europei.

Publicarea extraordinarei scrisori a fost făcută mai întâi de *Figaro*, la 7 februarie 1951, când publica memoriile lui Jose Marie Doussinague, director în Ministerul de externe spaniol.

Trebuie precizat că cei doi șefi ai mișcării sioniste se duceau la Moscova ca să convingă pe Stalin să accepte crearea unui cămin pentru nefericitul

popor evreu, expulzat din patria sa și pribeag pe tot globul, atâta amar de secole. Pentru crearea Statului Israel, Evreii aveau nevoie nu numai de consimțământul lui Stalin pentru a-l înființa în Palestina, dar și de permisiunea lui pentru emigrarea Evreilor din Urss în noul stat.

Roosevelt a voit, cu siguranță, să le înlesnească această grea și importantă misiune. Numai așa se explică conținutul extraordinar și ultra-ultra secret al acestei scrisori. El avea mijloace directe de comunicație cu Stalin. Averell Harriman era la Moscova, Harry Hopkins mergea acolo în fiecare lună, iar Gromico era la Washington. De ce se adresează el lui Zabrowsky și Weiss, ca să medieze între el și Stalin «asupra divergențelor ce s-ar fi ivit între ei, în ultimul timp»? E aceasta treaba unor persoane particulare? Desigur că nu. Explicația trebuie căutată în dorința lui Roosevelt de a-i ajuta să convingă pe Stalin să creeze Statul Israel. Era o scrisoare de introducere a celor doi. Este de necrezut cum s-a făcut totală tăcere asupra acestui document, atât de hotărâtor în politica lui Roosevelt. Nici un istoric nu-l discută. E o adevărată conspirația a tăcerii.

Iată această scrisoare, în traducere românească, în întregimea ei:

*Casa Albă - Washington
20 februarie 1943*

«Dragă Domnule Zabrowsky,

Așa cum v-am spus în convorbirea ce-am avut-o cu dv. și cu dl Weiss, am fost profund mișcat de faptul că National Council of Young Israel (Consiliul Național al Tânărului Israel) a avut extema amabilitate să se ofere ca intermediar între mine și prietenul nostru comun, Stalin, și aceasta într-un moment atât de delicat, în care orice pericol de fricțiune în sânul Națiunilor Unite - create cu prețul atâtor sacrificii - să fi avut consecințe fatale pentru toți și, în mod deosebit, pentru Uniunea Sovietică.

În consecință, este în interesul dv. și al nostru să atenuăm asperitățile, ceea ce va fi greu cu Litvinov, pe care, spre marea mea părere de rău, a trebuit să-l avertizez că cei care vin mai des în conflict cu Unchiul Sam au de suportat neplăceri, avertisment valabil atât pentru afacerile externe, cât și pentru afacerile interne. Pretențiile sovietice, când este vorba de activități comuniste în statele Uniunii Americane, sunt de două ori intolerabile.

Timocenko s-a arătat mult mai rezonabil, în timpul scurtei dar fructuoasei șederi aici și ași dori ca o nouă întrevvedere cu Mareșalul să constituie o etapă rapidă pentru schimbul de vederi cu Stalin, schimb pe care îl consider extrem de urgent, dacă mă gândesc la binele care rezultă din întâlnirea dintre Stalin - Churchill.

Statele Unite și Marea Britanie sunt dispuse - fără nici un fel de rezervă morală - să dea egalitate de vot absolută Urss-ului, în viitoarea organizare a lumii după război. Ea va fi membră - așa cum primul ministru britanic a comunicat la Adana, înmânându-i anteproiectul său - a grupului conducător în sânul Consiliului Europei și a Consiliului Asiei. La aceasta o îndreptățește nu numai întinderea intercontinentală a Urss, dar și marea luptă contra fascismului, care va marita elogiile istoricilor.

Dorim să vedem aceste consilii continentale (vorbesc în numele marii mele țări și a grandiosului imperiu britanic) compuse din toate statele independente respective, bineînțeles, cu o reprezentare proporțională echitabilă.

Totodată, puteți să-l asigurați pe Stalin, dragă Domnule Zabrowsky, că Urss-ul va fi prezent în Directoratul acestor comisii (ale Europei și Asiei), pe picior de egalitate și cu drept de vot egal cu Statele Unite și Anglia și va face parte din înaltul tribunal, care va trebui să fie creat pentru rezolvarea divergențelor dintre națiuni, că ea va interveni, de asemenea, în selecția și pregătirea forțelor internaționale, a armamentului și a comandamentului acestor

forte, care, sub ordinea Consiliului Continental, vor acționa în interiorul fiecărui stat, cu scopul ca normele atât de savant elaborate pentru menținerea păcii, în spiritul vechii Societăți a Națiunilor, să nu fie din nou violate. Aceste instituții, care reglementează relațiile dintre state și dintre armatele lor își vor putea impune deciziile și se vor putea face ascultate. În aceste condiții, beneficiind de o poziție atât de înaltă în Tetrarhia Universului, Stalin ar trebui să fie mulțumit și nicidecum să-și reînnoiască pretențiile, care creează probleme insolubile (totuși, secretariatul este destinat Franței, cu drept de vot consultativ și nu deliberativ, ca recompensă pentru rezistența sa, dar și ca pedeapsă pentru șovăielile sale anterioare). Deci, continentul american va rămâne în afara oricărei propagande sovietice și sub influența exclusivă a Statelor Unite, așa cum am făgăduit aliaților noștri continentali. Franța va trebui să rămână în orbita engleză, având totuși o largă autonomie și dreptul la secretariatul Tetrarhiei. Sub protecția Angliei, Portugalia, Spania, Italia și Grecia vor evolua spre o civilizație modernă, care le va scoate din letargia lor tradițională. Pe lângă aceasta, se va da Urss-ului un port la Mediterană. Cedăm dorințelor sale în privința Finlandei și Balticeii în general. Vom cere Poloniei să abă o atitudine rezonabilă, bazată pe înțelegere și compromis. Lui Stalin îi rămâne un vast câmp de expansiune în țările mici ale Europei orientale. Firește, trebuie să țină seama de drepturile Jugo-Slaviei și Ceho-Slovaciei, două națiuni leale, fără să se omită recuperarea totală a teritoriilor smulse vremelnice Marii Rusii.

După dezmembrarea Reich-ului și după ce diferite zone au fost alipite altor state, creindu-se astfel noi naționalități, pericolul german nu va mai exista, nici pentru Urss, nici pentru Europa și lumea întreagă.

În ceea ce privește Turcia, Stalin trebuie să înțeleagă asigurările necesare pe care Churchill le-a dat președintelui Inonu, în numele său și al meu. Ar trebui ca lui Stalin să-i ajungă portul care îi va fi dat la Mediterană.

În privința Asiei, suntem de acord cu cererile sale, sub rezerva unor complicații ulterioare. Cât despre Africa, ce vreți? Va fi necesar să dăm ceva Franței, pentru a o despăgubi de pierderile suferite în Asia și, de asemenea, ceva Egiptului, așa cum s-a promis Waldiștilor. Va trebui, desigur, să se dea Spaniei și Portugaliei compensații pentru renunțările lor și pentru a se ajunge la un echilibru mondial mai bun. Statele Unite vor pune, de asemenea, piciorul, în baza dreptului de cuceritor, și vor reclama, în mod inevitabil, câteva puncte vitale pentru zona lor. Aceasta înseamnă a se face dreptate. În sfârșit, va trebui să acordăm Braziliei mica expansiune colonială ce i s-a făgăduit.

Vă rugăm să transmiteți lui Stalin, dragă Domnule Zabrowsky, că pentru binele general și pentru distrugerea rapidă a Reich-ului - toate acestea nu sunt decât niște idei generale supuse studiului - trebuie să-i cedăm în privința colonizării Africii, iar el trebuie să înceteze propaganda în America și să pună capăt intervenției în mediul muncitoresc.

Transmiteți, de asemenea, asigurarea deplinei mele înțelegeri, a simpatiei mele și a dorinței de a înlesni soluționarea acestor probleme. În acest scop, întrederea pe care o propunem ar prezenta un interes practic.

Am citit cu cea mai mare plăcere, așa cum am spus, termenii generali ai mesajului, prin care mi s-a anunțat hotărîrea dv. de a-mi oferi în numele Consiliului Național un exemplar din cea mai aleasă comoară a Israelului, un rulou din Thora. Această scrisoare dovedește acceptarea mea. Lealității dv. răspund prin cea mai deplină încredere.

Vă rog să transmiteți înaltei organizații pe care o prezidați expresia recunoștinței mele, precum și faptul că îmi reamintesc cu plăcere de banchetul oferit cu prilejul celei de a XXXI-a aniversări a acesteia.

Vă urează deplin succes, al dv.

FRANKLIN D. ROOSEVELT

Asupra misiunii celor doi sioniști la Moscova avem o scurtă, dar elocventă notă de la Conferința de la Yalta. Trecând de la un subiect la altul, Roosevelt se adresează lui Stalin «Eu sunt un sionist. Dar Dumneata, Domnule Mareșal?» «În principiu da, și eu sunt sionist - i-a răspuns Stalin calm și indiferent - dar în practică este dificil. Eu am încercat să organizez un cămin

național pentru Evrei, dar ei nu s-au putut aclimatiza. Au revenit toți la casele de origine».

Dar Stalin s-a ținut de cuvânt și a acceptat crearea Statului Israel. El a ajutat nu numai să se întemeieze, dar a permis emigrarea Evreilor din răsăritul Europei și din Rusia în noul stat. Dacă Truman a recunoscut Statul Israel la 11 minute după proclamarea independenței, recunoașterea sovietică a urmat imediat.

În lumina acestor documente, nu e de mirare că la Teheran, în noiembrie 1943, nu s-a vorbit prea mult de Europa de Răsărit. Jocurile erau deja făcute. După Churchill, Roosevelt transmisese prin scrisoarea citată, lui Stalin, consimțământul său pentru subjugarea Europei de Răsărit.

Dar cinismul acestui președinte nu era egalat decât de cinismul său electoral. La Teheran, Roosevelt uita de Carta Atlanticului, de Constituția Statelor Unite, de Magna Carta, de Declarația drepturilor omului. Găzduit la ambasada rusă, adică prizonier al lui Stalin, Roosevelt acceptă cererile teritoriale și de zonă de influență în răsăritul Europei, fără discuție. Tot ce cere el lui Stalin este să-l ajute în campania electorală pentru alegerile din 1944, când urma să candideze. El cere lui Stalin și se pune de acord cu el să ascundă poporului american aranjamentele dintre ei, până după alegeri.

În procesele verbale ale întrevederii dintre Roosevelt și Stalin la Teheran, consemnate de Charles Bohlen, ce servea de interpret, găsim următoarea discuție între cei doi:

«Roosevelt, mai departe, spune că sunt, de asemenea, un mare număr de Lituanieni, Letoni și Estonieni în Statele Unite. Dacă el însuși înțelege că aceste state au făcut parte din Rusia și dacă este cert că guvernul american nu va face război ca să oprească pe Ruși să-i reocupe, opinia publică americană ar vrea totuși să vadă un referendum și un drept la autodeterminare. Roosevelt și-a exprimat încrederea lui personală că locuitorii țărilor baltice vor ratifica cu bucurie, în orice plebiscit viitor, încorporarea lor în Uniunea Sovietică». Și mai departe, fără jenă, președintele celui mai mare și celui mai puternic popor, cere lui Stalin să-i fie agent electoral. «Roosevelt devine acum mai direct (probabil că Stalin nu înțelegea chestia cu alegerile în Usa) și-i spune lui Stalin că i-ar fi lui personal de ajutor în alegeri, dacă ar face o declarație publică privind «alegerile libere» în teritoriile anexate».

Concluză acestei discuții dintre Stalin și Roosevelt o trage istoricul american John Lewis Gaddis, în volumul său *Usa and the Colg War*, la p. 139:

«Președintele a spus-o clar că Statele Unite nu se opun schimbărilor teritoriale dorite de Stalin, dar că Stalin nu trebuie să se aștepte la o acceptare publică a acestor anexări teritoriale decât după campania electorală din 1944. Orice promisiune de alegeri sau plebiscit pe care Stalin le-ar face, ar fi apreciate ca să facă aceste schimbări mai «acceptabile» poporului american». Cu alte cuvinte să facă pe acest popor cinstit și drept să accepte tâlhăriile teritoriale și zonele de influență ale lui Stalin. «Roosevelt nu a vorbit nimic de libera determinare a popoarelor din restul Europei de Răsărit și e clar că Stalin a ieșit din aceste discuții convins că preocuparea principală va fi cum să

se prezintă opiniei publice americane această politică de anexiuni și zone de influență în cea mai favorabilă lumină și nicidecum să asigure o aplicare a principiilor enunțate în Carta Atlanticului».

Iată de unde a venit ideea «alegerilor libere» din România, în 1946, când Harriman, Kerr și Vișinsky au venit la București să «convingă» pe Iuliu Maniu, Brătinau și Titel Petrescu să intre într-un guvern național și să participe la alegeri.

Tot la Teheran Roosevelt acceptă și mutilarea Poloniei, tot sub rezervă electorală. «Alegeri prezidențiale - a început Roosevelt - se vor ține în 1944 și, cu toate că el nu ar voi să fie candidat, s-ar putea să candideze dacă războiul nu va fi terminat până atunci. Președintele - citim în procesul verbal al discuțiilor - a amintit lui Stalin că sunt șase sau șapte milioane de Americani de origine poloneză în Usa și că, deci, ca om practic, el nu ar voi să piardă aceste voturi...El personal este de acord cu Stalin că frontiera ruso-poloneză trebuie mutată la Vest și că Polonezii trebuie să obțină compensații teritoriale de la Germania. Speră însă că Stalin va înțelege că din motive politice el nu poate face nici un fel de asemenea aranjament acum, în mod public. Stalin i-a răspuns, asigurându-l că acum, după ce președintele i-a explicat (de ce nu se poate angaja în mod public), l-a înțeles» (Ch. Bohlen to James C. Dunn, 1943, Hull Mss Box 52).

În acest timp, adică în timp ce comandantul suprem al armatelor americane vindea Polonia lui Stalin, eroicele divizii poloneze luptau cot la cot cu admirabilele divizii americane pe frontul italian, la Cassino, pentru o lume mai dreaptă și mai bună, așa cum era promisă în carta Atlanticului.

Bravii soldați polonezi mureau pentru gloria și independența neamului lor, trădat și vândut, așa cum au murit aviatorii polonezi în bătălia Angliei.

NICOLAE BACIU

(Va continua)

REABILITAREA ȚĂRANULUI ROMÂN

Ziarele din România închină, în ultima vreme, cuvinte frumoase și țăranului, eclipsat de decenii de figura muncitorului mereu laudat și evocat ca aparținând la clasa conducătoare

Noua atitudine este justă și, cu toate că are loc în cel din urmă ceas, acela al crizei alimentare, ea este de mare importanță pentru viața românească.

Avem o străveche tradiție agricolă, care a creat o cultură corespunzătoare. Viața

românească nu poate fi imaginată fără spiritualitatea satului din care își trage seva. Satul nostru este dovada permanenței românești pe pământul strămoșesc, dovada unei vechimi istorice, exprimate chiar în basme și legende, într-o gândire profundă și o sănătoasă și echilibrată concepție despre lume și viață.

Marii noștri scriitori, pictori, sculptori, compozitori sunt mari tocmai pentru că au știut să surprindă și să descrie măreția

satului, a țăranului, a vieții sale, simplă și bogată în același timp. Este suficient să ne gândim la icoana țăranului pictată de Octav Băncilă, la lirismul cu care Coșbuc înfățișează stările sufletești ale locuitorilor satului, la *Viața la țară* a lui Duiliu Zamfirescu, la monumentalele opere dedicate de Liviu Rebreanu, Marin Preda, Ion Lăncrăjan ș.a. acestui protagonist viguros, care este țăranul. De altfel, aproape toți mănuiorii condeiului românesc înfățișează aspecte din viața satelor și a țăranilor.

Țăranul este talpa țării, se spunea la noi până nu de mult. Și asta nu numai pentru că el constituia marea majoritate a populației, ci mai ales pentru că ducea greul țării cu mândrie și cumințenie, pentru că dădea țării și mâncare din belșug, și oameni politici devotați, și dascăli luminați, și scriitori și artiști inspirați, și slujitori înflăcărați ai Legii românești. Cărturarii și marii noștri bărbați erau mândri că se trag din țărani, erau mândri de obârșia lor țărănească. Unii mergeau în costum național țărănesc românesc chiar la întrunirile divanului sau ale dietei. Își vorbeau cu mândrie limba și își purtau cu demnitate portul.

Societatea industrială a adus pe scena istoriei pe muncitor și ridicarea acestuia la putere, în regimurile muncitorești, a dus la distrugerea respectului pentru țăran, acest epigon al civilizației umane. O sistematică propagandă a deformat chiar și conținutul noțiunii de *țăran*, nemaînfsemnând *om cuminte, cu bun simț*, ci, pur și simplu, *necivilizat, înapoiat*..

Repetarea la infinit a faptului că la conducere se află clasa muncitoare a ostentorilor din fabrici și uzine a avut ca urmare fatală crearea părerii că țăranimea, clasa ostentorilor de pe ogoare, este bună numai să fie condusă. Majoritatea măsurilor politice și sociale, create de clasa la putere, au în vedere în primul rând îmbunătățirea vieții clasei muncitoare, cea din fabrici, ca și cum țăranimea și intelectualitatea nu ar munci.

Ca urmare, țăranului a început să-i fie rușine că este țăran, iar înrăutățirea vieții sale zilnice din cauza diferenței menținute între satul și orașul românesc, l-a obligat să-și părăsească vatra și să îngroașe rândurile clasei muncitorilor.

Rezultatul este evident astăzi. Desconsiderarea agriculturii și a țăranului a dus la o accentuată criză alimentară, fapt grav, foarte grav pentru o țară cu mari posibilități agricole și zootehnice ca România.

Criza a dat semnalul de alarmă și autoritățile și-au întors din nou privirea spre agricultură și domnul ei - țăranul. Și s-au zărit pământuri puțin îngrijite, s-au văzut recolte neadunate și sate părăsite. Scriitorii contemporani dau glas acestei situații. Unul dintre ei afirmă că dacă în trecut țăranii strigau «noi vrem pământ», astăzi pământul suspină «eu vreau țărani».

Iată ce motivează justa încercare de redresare a agriculturii, dar reușita acestei inițiative este condiționată de reabilitarea țăranului. El nu este mașină, unealtă producătoare de bunuri, ci este subiect purtător de valori și tradiții creatoare. Ca atare, are dreptul sfânt să știe că și el este considerat muncitor, să vadă că se fac eforturi și pentru îmbunătățirea vieții sale și să simtă că este numit *țăran* nu cu dispreț, ci cu respect și considerare. Este important să se aibă în vedere acest aspect, pentru că reconsiderarea agriculturii nu este numai o problemă economică. Ea este și o problemă etică de reconsiderare a țăranului, de reaşezare a sa în cinstea pe care i-o acordă istoria. Numai un țăran mândru de îndeletnicirea sa, necesară și apreciată, va fi pe deplin productiv. Numai un țăran mulțumit va putea să mulțumească gurile unei țări întregi.

Vrem hrană? Se impune reabilitarea țăranului.

T. V. B.

Un nou pas spre unirea Bisericilor

DIALOGUL TEOLOGIC

Este cunoscut că după schisma sau ruperea în două a uneia Biserici a lui Hristos în secolul al XI-lea, creștinătatea a suspinat mereu după unire și a făcut tentative concrete pentru realizarea acesteia. Istoria înregistrează încercările de unire care au dus chiar la semnarea unor acorduri, în 1274 și 1437-1438, nerealizate în practică.

A urmat o lungă perioadă de ignorare reciprocă între Biserica Occidentală Catolică și Biserica Orientală Ortodoxă, fapt care a determinat dezvoltarea unor teologii, spiritualități și psihologii religioase deosebite.

În condițiile ecumenice de apropiere a popoarelor europene și ale lumii întregi, ale oamenilor de pretutindeni și a creștinilor, o contribuție deosebită au adus Conferințele pan-ortodoxe de la Rodos și Sinodul al II-lea de la Vatican, care au creat condițiile pentru istorica întâlnire a Papei Paul al VI-lea cu Patriarhul ecumenic Atenagora I, la Ierusalim, în anul 1965, și pentru ștergerea din memoria Bisericii a anatemei din 1054, declarată în ziua de 7 decembrie 1967. Volumul Pacificatorii, editat de Fundația Europeană Drăgan oglindește tocmai aceste istorice evenimente.

Începea atunci dialogul dragostei, al carității, al iertării, al reluării relațiilor și al apropierii între Biserica Ortodoxă și cea Romano Catolică. Începea prima fază a unor contacte ecumenice, după care urma să se inițieze dialogul teologic, pentru lămurirea și soluționarea diferențelor de credință, în vederea fazei finale, aceea a unirii într-o singură Biserică, a comuniunii, în jurul aceleiași Sfinte Împărtășanii a lui Hristos.

În anul 1980 s-a inițiat a doua fază a procesului de apropiere între Ortodoxie și Catholicism, aceea a dialogului teologic. Prima sesiune s-a deschis la 29 mai, în insula Patmos și a continuat în insula Rodos. Comisia Mixtă de dialog, compusă din episcopi, preoți și teologi, 30 ortodocși și 30 catolici, a ales doi co-președinți, din partea ortodoxă pe Arhiepiscopul Stelianos Harkianakis al Australiei (Patriarhia Ecumenică) și din partea romano catolică pe Cardinalul Jan Willebrands, Arhiepiscop de Utrecht și președinte al Secretariatului pentru unitatea creștinilor de la Vatican. La Rodos s-au stabilit temele de luat în discuție în prima parte a dialogului și au fost alcătuite trei sub-comisii și un comitet de coordonare.

În cursul anului 1981, cele trei sub-comisii s-au întrunit la Chevetogne - în Belgia, la Belgrad - în Jugoslavia, la Roma - în Italia, și au luat în discuție tema «Taina Bisericii și a Euharistiei în lumina tainei Sfintei Treimi». Referatele separate ale acestora au fost sintetizate într-un nou referat de către comitetul de coordonare (din care făcea parte și Mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului), întrunit la Veneția - în Italia.

Acest ultim referat a fost analizat și dezbătut în cadrul celei de a doua sesiuni a Comisiei Mixte de dialog care s-a întrunit la Munchen, între 30 iunie și 6 iulie 1982 și la care din România au luat parte Mitropolitul Antonie Plămădeală al Ardealului și teologul Prof. Dumitru Stăniloae - ortodocși și Episcopul catolic Jakab Antal de Alba Iulia.

Sentimentul general al participanților a fost că la întrunirea de la Munchen s-au obținut rezultate pozitive, chiar dacă nu încă revoluționare. Au fost formulate noi teze în probleme teologice capitale privind Filioque (controversata teologie a purcederii Fiului numai de la Tatăl sau și de la Tatăl și de la Fiul), epicleza (invocarea Duhului Sfânt), Sfânta Liturghie, poziția și rolul episcopului în Biserică și raportul lui cu obștea credincioșilor și cu ceilalți episcopi, Biserica locală și legătura ei cu Biserica universală. Pașii făcuți sunt încă timizi, dar, priviți în perspectivă, ei pot fi considerați semnificativi.

A treia sesiune a Comisiei Mixte se va întruni în anul 1984, în localități ce urmează să fie stabilite ulterior și va avea tema «Credință, taine și Unitate».

Obstacole de depășit sunt încă multe, și nu numai teologice, dar Domnul Hristos s-a rugat ca «toți să fie una» și această rugăciune profetică ne umple inimile de nădejde.

Preot TRAIAN VALDMAN

Soprana Mariana Niculescu, lansată încă din 1972, cu ocazia participării sale la Concursul internațional Rossini organizat de radioteleviziunea italiană, și-a creat în acest deceniu un meritat renume de stea a muzicii lirice.

Anul acesta a jucat, la Scala din Milano, în rolul Leonorei în premiera mondială a operei *La Vera storia* de Luciano Berio, a cântat la Cleveland Requiem-ul de Verdi, cu orchestra simfonică locală, a interpretat pe Donna Elvira în *Don Giovanni* la Teatrul Champs Elysees din Paris, și, în august, pe Desdemona și Mimi, la Arena din Verona.

În fotografie, Yehudi Menuhin cu Mariana Niculescu.

SABINO D'ACUNTO, *ISERNIA E LA SUA PROVINCIA*

La Libreria Editrice Martinelli a apărut de curând elegantul volum «Isernia e la sua provincia dalla preistoria ai giorni nostri» de Sabino d'Acunto.

Cu un stil ușor, curgător, adeseori poetic, autorul introduce pe cititor în istoria acestui oraș al cărui nume, de origine indo-europeană, oferă fanteziei cele mai stimulante sugestii între sacru și profan, real și nereal, istorie și legendă.

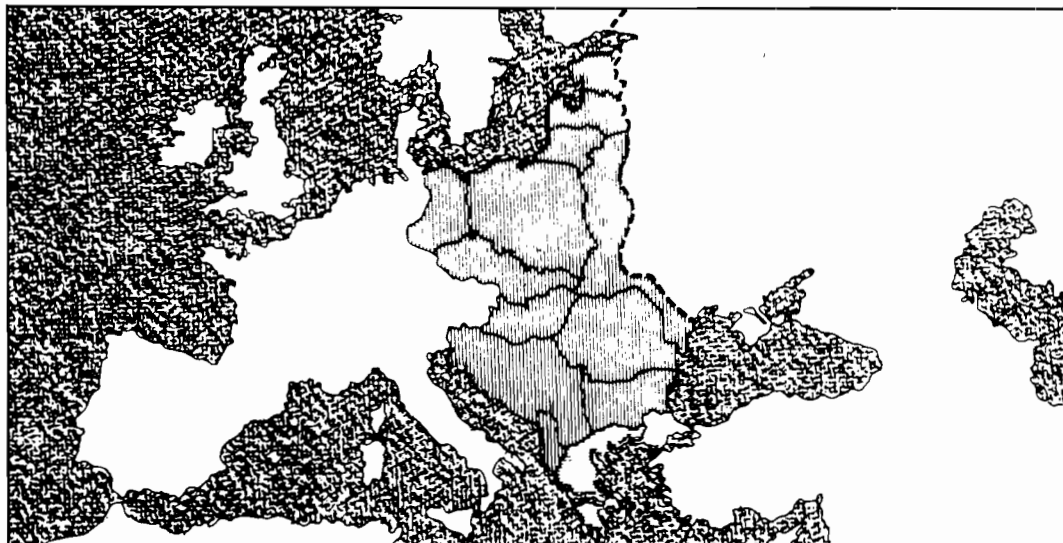
Oraș străvechi, cu diverse monete proprii înainte de a deveni colonie romană în anul 263 a. Cr., Isernia înregistrează frământarea evului mediu barbar, cunoaște stăpânirea mai multor domni (signori) și suferă mai multe distrugerii cauzate de cutremure și războaie, ultima dată în 1943.

Bogatul patrimoniu arhitectonic, artistic și cultural de o autentică originalitate al Iserniei este prezentat de autor cu competență și

claritate, în două părți. În prima se arată originile numelui, centrele mai importante ale provinciei, evenimentele istorice mai de seamă și monumentele proprii: castele și «fortărețe» ale credinței, dintre ultimele oprind atenția biserica Sfinților Cosma și Damian din Isernia, sanctuarul din Castelpetroso și cetățuia mariană din Sessano.

În partea a doua cititorul ia cunoștință cu resursele naturale și valorile etnico-culturale ale locului, profilul sociologic, activitățile productive și dezvoltarea sectorului de construcții.

Bibliografia finală ajută la eventuala aprofundare a diverselor aspecte legate de istoria și realitățile de azi ale orașului Isernia, care a dat istoriei pe papa Celestin al V-lea (iulie - decembrie 1294).

Moscova, 9 Octombrie 1944

“Momentul era potrivit pentru a trata, așa că am spus: “Să aranjăm treburile noastre în Balcani. Armatele voastre sunt în România și în Bulgaria. Noi avem acolo interese, misiuni, agenți. Între noi nu trebuie să existe neînțelegeri pentru lucruri mărunte.

Cât privește Anglia și Rusia, ați fi de acord - l-am întrebât pe Stalin - ca voi să aveți o dominație de 90% asupra României, noi să avem 90% în Grecia și “fifty-fifty” cu voi în Jugoslavia?” În timp ce se traduceau cele de mai sus, am scris pe o jumătate de foaie de hârtie:

România: Rusia ia 90%; ceilalți iau 10%

Grecia: Marea Britanie (de acord cu Statele Unite) ia 90%; Rusia ia 10%

Jugoslavia și Ungaria: 50% - 50%

Bulgaria: Rusia ia 75%; ceilalți 25%.

Winston Churchill

“Cel de al doilea război mondial”

- Memorii -

SUMARUL

Ion Lăncrănjan, <i>Transilvania e românească</i>	1
T. V. Bădescu, <i>Titulescu diplomat european</i>	6
Nicolae Băciu, <i>Roosevelt oferă Europa de Răsărit</i>	8
<i>Reabilitarea țaranului român</i>	12
Traian Valdman, <i>Un nou pas spre unirea Bisericilor</i>	14
<i>Mariana Niculescu - stea a muzicii lirice</i>	15
Sabino d'Acunto, <i>Isernia e la sua provincia</i>	15